

Міранков Сергій Юрійович,
викладач кафедри продюсерства
аудіовізуального мистецтва та
виробництва. Київський національний
університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого,
Київ, Україна

Serhii Mirankov,
Lecturer at the Audiovisual Arts
and Production Studies Department.
I. K. Karpenko-Karyi Kyiv National
Theatre, Cinema and Television
University, Kyiv, Ukraine

ПУБЛІЧНИЙ ДОСТУП ДО АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ПРОДУКТІВ, ПРОФІНАНСОВАНИХ ДЕРЖАВОЮ НА БЕЗОПЛАТНІЙ ОСНОВІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ: МІЖНАРОДНІ ПРАКТИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ

Анотація. *Мета статті* – обґрунтування концепції публічного доступу до аудіовізуальних творів, профінансованих державою, як стратегічного інструменту культурної політики України в умовах війни та поствоєнної модернізації. **Методологія дослідження.** У статті застосовано методи порівняльного аналізу міжнародних цифрових платформ (NFB, BFI, IFcinéma), нормативно-правового аналізу українського законодавства у сфері авторського права та управління державною власністю, а також елементи експертної оцінки інституційних практик дистрибуції аудіовізуального контенту. **Наукова новизна** дослідження полягає в систематичному аналізі наявного правового та інституційного вакууму щодо повторного доступу громадськості до фільмів, створених за бюджетні кошти, та в обґрунтуванні моделі «Української кіноплатформи» як комплексного цифрового рішення для відкритого доступу. Автором також запропоновано інтегрувати цей підхід в освітню, архівну та культурно-дипломатичну політику держави з урахуванням кращих міжнародних практик. **Висновки.** У статті доведено, що реалізація відкритого доступу до фільмів, профінансованих за рахунок бюджету, потребує нормативного врегулювання, стабільної цифрової інфраструктури та міжінституційної координації. Це дасть можливість використовувати українське кіно не лише як культурну спадщину, а й як інструмент гуманітарного впливу, освіти та міжнародної присутності.

Ключові слова: відкритий доступ, державне фінансування, український кінематограф, цифрова платформа, культурна дипломатія, освітні інституції, діаспора, інформаційна безпека, публічне право на контент.

Постановка проблеми та актуальність дослідження. Популяризація національного кінематографа в умовах воєнної та поствоєнної реальності є одним із ключових завдань сучасної культурної політики України. Одним із визначальних інструментів у цьому процесі може стати вільний доступ до фільмів, профінансованих за кошти державного бюджету. Водночас в Україні наразі відсутній єдиний нормативно врегульований механізм, який би забезпечував системний і легальний доступ громадськості до таких фільмів після завершення їхнього первинного комерційного циклу. Це створює глибоку правову, комунікаційну та стратегічну прогалину.

З одного боку, держава інвестує значні кошти у виробництво аудіовізуального контенту, зокрема через Держкіно, УКФ, патріотичні програми Міністерства культури та інформаційної політики тощо. З іншого – права на розповсюдження зазвичай повністю залишаються у продюсера чи дистриб'ютора і для кожного публічного показу потрібен окремий дозвіл. Це створює бюрократичні бар'єри, які унеможливають використання фільмів у шкільних програмах, кіноклубах, публічних заходах, бібліотеках, освітніх платформах, громадах або культурних центрах за кордоном.

Особливо загострюється ця проблема в умовах повномасштабної війни, коли українська культура має не лише відтворюватися всередині країни, а й виконувати функцію зовнішнього репрезентанта в глобальному інформаційному просторі. Саме зараз спостерігається безпрецедентне «вікно можливостей» для української культури, зокрема кіно, – як для внутрішнього об'єднання, так і для зовнішньої культурної дипломатії. З'явився потужний запит на автентичний український контент у світі, включаючи діаспори, академічні установи, університети, культурні організації. Відповідно, відсутність відкритого механізму доступу стає не лише технічною перешкодою, а й втраченим інструментом міжнародної культурної присутності.

Додатково проблему ускладнює комерційно-правовий конфлікт: продюсери мають законні підстави для монетизації фільму впродовж певного строку, однак держава – як основний донор – має забезпечити повернення культурної вартості платникам податків. У результаті ми стикаємось із ситуацією, коли громадськість не має доступу до культурного продукту, за який вона вже заплатила. Вирішення цієї суперечності вимагає не

фрагментарних винятків, а створення прозорої моделі, заснованої на публічному інтересі та законодавчо врегульованій схемі доступу.

У такому контексті міжнародні ініціативи, спрямовані на утвердження зовнішньої суб'єктності України, зокрема «Глобальна коаліція українських студій», започаткована першою леді Оленою Зеленською та є спільною ініціативою МОН, МЗС, Фонду Президента з підтримки освіти, науки та спорту, Українського інституту та Офісу Кримської платформи, лише підсилюють нагальність створення відкритих і легальних каналів розповсюдження українського фільму – зокрема у цифровому середовищі.

Мета статті – обґрунтування потреби у створенні відкритої державної цифрової платформи з доступом до фільмів, профінансованих з державного бюджету України, як стратегічного інструменту популяризації національного кінематографа, культурної дипломатії та культурно-освітнього впливу – як у межах країни, так і за кордоном.

Аналіз сучасних досліджень і публікацій. Тема доступності культурного продукту, зокрема аудіовізуального контенту, активно розглядається в сучасних гуманітарних та медіадослідженнях у контексті цифрової трансформації, культурної дипломатії, інформаційної безпеки й суспільного інклюзивного доступу до результатів публічного фінансування.

У наукових працях українських і зарубіжних дослідників простежується зростаючий інтерес до механізмів легального поширення національного кіно. Наприклад, праці М. Мазяра, І. Зубавіної, Л. Брюховецької, Г. Погребняк, О. Мусієнко висвітлюють інституційний розвиток українського кіно, але не заглиблюються в питання повторного доступу після завершення комерційного циклу. У своїх працях український науковець і спеціаліст з інформаційних воєн Г. Почепцов висловлюється про кіноіндустрію як інструмент наративного впливу, який потребує більш системного підходу до культурної дистрибуції як форми м'якої сили. Однак безпосереднє правове й публічне врегулювання теми відкритого доступу до фільмів, профінансованих з бюджету, залишається майже не дослідженим.

На міжнародному рівні активно аналізуються моделі відкритого цифрового доступу до національного контенту. Зокрема, у канадському кейсі діяльності National Film Board of Canada відзначаються переваги централізованої онлайн-платфор-

ми, що надає доступ до державного кіноспадщини. У британському досвіді, висвітленому у звітах BFI та BBC акцент зроблено на ролі BFI Player та BBC iPlayer як платформ для навчання, архівації та культурної дистрибуції в межах Сполученого Королівства. Французькі аналітичні праці щодо CNC (Centre national du cinéma et de l'image animée) та ініціативи IFcinéma особливо наголошують важливість фінансування інтеграції фільмів у мережі культурних інститутів і посольств.

Попри наявність певної кількості перекладених аналітичних матеріалів, українське академічне середовище все ще не має усталеного корпусу досліджень, присвячених правовому режиму публічного доступу до контенту, створеного коштом держави. Це становить як практичний, так і теоретичний вакуум у цій галузі. Актуальність теми зростає в умовах воєнного часу, коли культура виконує не лише функцію відображення реальності, а й активного суб'єкта у глобальному гуманітарному просторі. Саме тому ця стаття пропонує заповнити аналітичну прогалину й започаткувати обговорення механізмів правового балансу між авторським правом на інтелектуальну власність, комерційною доцільністю та публічним інтересом.

Виклад основного матеріалу. Аналіз міжнародних практик демонструє, що держави з розвинутою політикою у сфері аудіовізуального мистецтва реалізують відкритий доступ до фільмів, профінансованих публічними коштами, через спеціалізовані цифрові платформи, які водночас виконують функції національного архіву, освітнього ресурсу, каналу культурної дипломатії та інструменту публічного збереження кіноспадщини. Такі платформи забезпечують не лише зберігання та дистрибуцію контенту, а й інституціоналізований зв'язок між державою як інвестором і громадськістю – як кінцевим бенефіціаром культурного продукту.

У Канаді функціонує модель National Film Board of Canada (NFB), яка з 1939 року є державним продюсером і дистриб'ютором документального та анімаційного кіно. Платформа NFB.ca надає відкритий онлайн-доступ до тисяч фільмів, у тому числі новітніх і архівних, із можливістю використання в школах, бібліотеках, громадах і за кордоном (National Film Board of Canada, 2025, EP). Модель поєднує механізми легального розповсюдження, авторського контролю та державного фінансування із суспільним інтересом. Вона довела свою ефективність як у сфері збереження національного спадку, так і в за-

безпеченні доступності контенту для різних категорій користувачів, зокрема для освітніх потреб, регіональних громад і міжнародних партнерів Канади. Платформа також підтримує переклад і субтитрування фільмів, що сприяє ширшому охопленню аудиторій і посиленню культурної присутності Канади на світовій арені.

У Великій Британії функціонують дві взаємодоповнюючі державні цифрові платформи – BFI Player (платформа Британського інституту кіно) та BBC iPlayer (медіасервіс мовника BBC). Обидві платформи мають державне фінансування, але різняться за функціональним призначенням і цільовою аудиторією.

BFI Player забезпечує онлайн-доступ до національної кінематографічної спадщини та незалежного кіно. Платформа спеціалізується на архівному, маловідомому та авторському контенті. Вона активно співпрацює з університетами, освітніми закладами й архівами, пропонуючи матеріали для дослідження, навчання та культурної освіти. Частина фільмів доступна безкоштовно за моделлю «non-commercial public use». Платформа відіграє суттєву роль у збереженні і промоції британського культурного надбання та розвитку візуальної грамотності серед молоді.

BBC iPlayer натомість є універсальним цифровим сервісом для трансляції телевізійного контенту BBC, включаючи драми, документалістику, дитячі програми та фільми. Платформа є безкоштовною для користувачів у межах Великої Британії та охоплює мільйонну аудиторію. (BBC, 2015, EP). У певних випадках, за спеціальними угодами, контент BBC iPlayer також використовується в школах, громадських бібліотеках і міжнародних культурних проєктах. На відміну від BFI Player, BBC iPlayer орієнтований на масову аудиторію й актуальні продукти теле- і кіновиробництва.

Взаємодоповнення цих платформ забезпечує Великій Британії багаторівневу модель відкритого доступу до культурного контенту: від архівного й освітнього (BFI) – до широкомовного і соціально значущого (BBC).

У Франції Інститут Франсез через цифрову платформу IFcinéma реалізує багаторівневу систему цифрової дистрибуції фільмів для мереж культурних установ і освітніх організацій за кордоном. Цей сервіс, підтримуваний та фінансований Centre national du cinéma (CNC), надає доступ до понад 100 нових і класичних фільмів щороку,

включаючи художні, документальні та короткометражні стрічки (Centre national du cinéma et de l'image animée. 2022, EP). IFcinéma діє за принципом відкритого ліцензування для некомерційного показу, що дає змогу культурним операторам в усьому світі використовувати французьке кіно для просвітницької та дипломатичної діяльності без надмірних юридичних процедур (*Institut français*, 2025, EP).

Особливістю цієї моделі є її гнучкість і адаптивність до потреб різних аудиторій: контент платформи активно використовується у Французьких інститутах, Альянс Франсез, школах, університетах, бібліотеках і культурних центрах на п'яти континентах. Це не лише сприяє промоції французької мови й культури франкофонії, а й забезпечує сталі гуманітарні зв'язки Франції з іншими країнами. Завдяки спрощеним умовам доступу, технічній підтримці, мультимовному інтерфейсу та добірці репрезентативних фільмів IFcinéma є ефективним інструментом зовнішньої культурної політики Франції, що об'єднує державні інституції, освітянське середовище та кінопрофесіоналів у цілісну систему глобального впливу через аудіовізуальний контент.

Усі ці кейси демонструють, що ефективна модель відкритого доступу до фільмів, створених за публічні кошти, спирається на взаємодію трьох ключових чинників: стабільне державне фінансування, нормативно врегульовану модель некомерційного використання та доступну цифрову інфраструктуру. Саме таке поєднання забезпечує сталість реалізації культурної політики, гарантовану наявність національного контенту в освітньому, медійному та міжнародному обігу, а також формування довгострокових ефектів культурного впливу.

Результативність таких платформ підтверджується їхньою здатністю не лише зберігати та архівувати фільми, а й активно включати їх у суспільну комунікацію: через школи, кіноклуби, університети, культурні установи, міжнародні події. Їх функціонування сприяє зміцненню внутрішньої культурної ідентичності та реалізації зовнішньої стратегії «м'якої сили», що особливо важливо для країн, які вибудовують власну гуманітарну суб'єктність у глобальному світі.

Ці приклади доводять, що відкрита публічна модель дистрибуції фільмів є не просто механізмом збереження культурного спадку, а насамперед активним інструментом культурної модернізації,

демократизації доступу до національного контенту та посилення державної культурної наявності в цифрову епоху.

В українському контексті, на жаль, є декілька бар'єрів для реалізації подібної моделі:

- Відсутність законодавчої вимоги щодо обов'язкового публічного доступу до фільмів після завершення прокатного або ліцензійного періоду. Жодна чинна редакція Закону України «Про кінематографію» не містить норми, яка б зобов'язувала правовласника – навіть у разі державного фінансування – надати суспільству відкритий доступ до завершеного твору після його комерційної експлуатації. Це суперечить принципам прозорості та суспільної віддачі від публічних інвестицій у культуру;

- Неврегульованість прав держави як замовника або співфінансиста у більшості угод. Типові договори з Держкіно та УКФ часто передбачають передачу виключних прав продюсеру, а держава фактично не закріплює за собою жодного механізму повторного використання або доступу до контенту в суспільних інтересах. Це суперечить положенням статті 9 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», яка передбачає раціональне використання результатів, створених за рахунок бюджетних коштів;

- Відсутність сталої цифрової інфраструктури для зберігання і легального поширення фільмів. Архівна та дистрибуційна діяльність залишається фрагментарною, а ініціативи державних архівів чи телеканалів (на кшталт «Довженко-Центру», Суспільного мовника та Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного) не мають на сьогодні належного нормативного статусу як публічні оператори цифрової культурної спадщини (Довженко-Центр, 2023, EP). Відсутність окремого закону чи підзаконного акту, який би регламентував їхню роль у сфері зберігання, оцифрування, ліцензування та дистрибуції фільмів, створених за державні кошти, призводить до несталості інституційної моделі. Це, у свою чергу, створює ризики фрагментації архівного контенту, втрати контрольованого доступу до національного надбання та незахищеності таких установ у питаннях авторського права, публічної трансляції та цифрової репрезентації;

- Юридична колізія щодо необхідності окремого дозволу на кожен публічний показ навіть у просвітницьких цілях. Згідно зі статтею 427 Цивільного кодексу України та статтею 15 Закону

України «Про авторське право і суміжні права», будь-яке публічне використання твору вимагає дозволу правовласника, якщо інше не передбачено договором чи законом. У контексті фільмів, створених за бюджетні кошти, така вимога створює надмірні бар'єри для їх використання у школах, кіноклубах, бібліотеках, громадах і культурних центрах, фактично унеможливаючи їх роль як публічного ресурсу.

З огляду на зазначене, пропонується розробити проєкт під робочою назвою «Українська кіноплатформа» – державну цифрову інституцію, яка не лише відповідатиме міжнародним практикам, а й урахуватиме специфіку правового, інституційного та культурного контексту України. Така платформа має стати стабільним інструментом реалізації принципу публічного доступу до фільмів, профінансованих за кошти державного бюджету, з правовими гарантіями для авторів і безперешкодним використанням для освітніх, культурних і дипломатичних потреб.

У структурі платформи мають бути передбачені три ключові функціональні напрями:

- Системний відкритий онлайн-доступ до фільмів, профінансованих з державного бюджету, з фокусом на завершений комерційний цикл та перехід у фазу некомерційного суспільного використання;

- Чітке врегулювання авторських і суміжних прав, що передбачає розробку стандартних ліцензійних моделей, зокрема Creative Commons «тільки некомерційне використання», із зазначенням джерела фінансування державою;

- Інституційна й цифрова інтеграція архівних, освітніх і культурно-дипломатичних ініціатив у єдиний публічний сервіс. Платформа має включати функціонал мультимовного інтерфейсу, адаптації контенту за віковими й тематичними критеріями, механізми для дистанційного доступу представників діаспори, навчальних закладів, громадських ініціатив і міжнародних партнерів.

Модель Української кіноплатформи не може зводитись до суто технічного рішення – йдеться про формування нового підходу до збереження, трансляції та повторного використання національного культурного продукту як суспільного блага. Її реалізація має базуватись на оновленій ролі держави у сфері аудіовізуального мистецтва: не лише як фінансиста, а й як гаранта відкритості, сталості та довгострокової присутно-

сті українського кіно у публічному просторі – всередині країни й у міжнародному контексті.

Особлива увага має бути приділена освітнім інституціям (школи, ЗВО, кіноклуби, культурні центри) як основним користувачам платформи. Також діаспора і культурні представництва за кордоном зможуть використовувати контент як доказ культурної тяглості України. У цьому контексті особливо важливо забезпечити доступ не лише до сучасного українського кіно, створеного після здобуття незалежності, а й до фільмів, вироблених за часів перебування України в складі СРСР, які є частиною української культурної спадщини (*Детектор медіа*, 2013, ЕР). Їх актуалізація та осмислення у сучасному дискурсі сприятиме формуванню тяглості української кіномистецької традиції, підсиленню інституту зірок, а також інтеграції українського кіно у світовий історико-кінематографічний процес. Платформа має передбачати багаторівневу експертизу й кураторство, що дасть змогу критично інтерпретувати ці твори в актуальному гуманітарному контексті, з урахуванням викликів постколоніальної рефлексії.

Платформа має також передбачати багатомовний інтерфейс, субтитрування та механізм спрощеного доступу для публічного показу без додаткових погоджень. Окремим функціональним блоком платформи має стати тематична добірка фільмів, присвячених ключовим історичним датам і подіям: роковинам Чорнобильської трагедії, Голодомору, Революції Гідності, Дню Соборності України та іншим. Такі події, що припадають на навчальний рік, мають супроводжуватися рекомендованим аудіовізуальним контентом, адаптованим відповідно до віку, – як для учнів шкіл, так і студентів закладів вищої освіти різних рівнів. Це дасть можливість посилити ідентифікаційний потенціал національного кіно та включити його у механізми формування історичної пам'яті.

Особливої уваги заслуговує вбудовування цієї функції у ширший контекст міжнародної гуманітарної присутності України. Гарним прикладом міжвідомчої колаборації на стику освіти, культури та зовнішньої політики є започаткована у 2024 році Глобальна коаліція українських студій, ініційована першою леді України Оленою Зеленською за підтримки Міністерства освіти і науки, Міністерства закордонних справ та Українського інституту. (Міністерство освіти і науки України, 2024, ЕР). У межах цієї ініціативи та меморанду-

мів про популяризацію українських студій у світі, зокрема – шляхом підтримки україномовної освіти, інтеграції тематичного контенту у навчальні програми та створення цифрових освітніх інструментів для діаспори і міжнародних академічних середовищ (*Суспільне Крим*, 2024, ЕР).

У цьому контексті публічний доступ до добірок українського кіно, особливо документального, анімаційного та навчального характеру, може слугувати важливою складовою культурно-освітнього контенту. Приєднання легального, якісного аудіовізуального матеріалу до інформаційного пакету цієї ініціативи є практичним кроком для підсилення її інституційного потенціалу. Така інтеграція сприятиме розбудові цифрової екосистеми українознавства, надасть можливість реалізовувати цілі культурної дипломатії у правовий і ефективний спосіб і забезпечить сталість міжнародного інтересу до України через доступні, естетично якісні й змістовно релевантні ресурси.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що публічний відкритий доступ до фільмів, створених за кошти державного бюджету, є не лише логічним продовженням принципу публічного фінансування, а й ефективним інструментом реалізації культурної політики в цифрову епоху. Успішні кейси Канади (NFB), Великої Британії (BFI Player, BBC iPlayer) та Франції (IFcinéma) засвідчують ефективність багаторівневих цифрових платформ, які поєднують архівну, освітню, комунікативну та дипломатичну функції. Ці моделі демонструють високу результативність у забезпеченні сталого доступу до національного контенту, розширенні культурної аудиторії, підвищенні освітнього потенціалу фільмів та формуванні тривалого впливу на гуманітарне середовище.

Натомість в Україні, попри активну підтримку кіноіндустрії з боку держави, досі немає цілісної системи, що забезпечувала б легальний, зручний і масштабований доступ до національного аудіовізуального продукту після завершення його комерційного життєвого циклу. Чинні правові, інституційні та інфраструктурні бар'єри, зокрема колізії у сфері авторського права, відсутність нормативної бази для цифрових архівів і слабка інтеграція культурного продукту в освітню та міжнародну практику, потребують термінового комплексного вирішення.

Запропонована модель «Української кіноплатформи» – як державного цифрового інструменту – може стати відповіддю на ці виклики. Її

реалізація передбачає: 1) прозоре врегулювання правового статусу фільмів, профінансованих державою, з урахуванням публічного інтересу; 2) створення технічно- й правозахищеної цифрової інфраструктури; 3) формування міжінституційної координації між культурними, архівними, освітніми та зовнішньополітичними структурами.

Таким чином, публічний доступ до фільмів, профінансованих державою, у форматі відкритої цифрової платформи має розглядатись як базовий елемент сучасної культурної політики України, її освітньої та дипломатичної стратегії, що відповідає принципам демократичного управління культурними ресурсами та зміцнює позиції держави у глобальному інформаційному просторі.

Джерела та література

- BBC iPlayer. (2025). *Official website*. URL: <https://www.bbc.co.uk/iplayer>
- How the BBC iPlayer works*. BBC. (2015, July 21). URL: <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-33620341>
- About BFI Player*. British Film Institute. (2025). *Official website*. URL: <https://player.bfi.org.uk/about-bfi-player>
- Rapport d'activité 2022*. Centre national du cinéma et de l'image animée. (2022). *Official website*. URL: <https://www.cnc.fr/documents/36995/168959/CNC-Rapport+d%27activit%C3%A9+2022.pdf>
- About IFcinéma*. Institut français. (2025). *Official website*. URL: <https://ifcinema.institutfrancais.com/en/about>
- Public Screenings*. National Film Board of Canada. (2025). *Official website*. URL: <https://events.nfb.ca/public-screenings>
- Annual Report 2022–2023*. National Film Board of Canada. (2025). *Official website*. URL: https://www.canada.ca/content/dam/nfb-onf/documents/pdfs/rapports-annuels/en/Annual_Report_NFB_22-23_EN.pdf
- Цифрові ініціативи: онлайн архів українського кіно*. Довженко-Центр. (2023). Офіційний вебсайт. URL: <https://online.dovzhenkocentre.org/pro-proekt/>
- Нові медіа як засіб міжнародних інформаційних інтервенцій*. ГО Детектор медіа. (2013, 6 січня). URL: <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/5214/2013-01-06-novi-media-yak-zasib-mizhnarodnykh-informatsiynykh-interventsiy>
- Закон України «Про кінематографію» № 9/98-ВР від 13.01.1998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98-%D0%B2%D1%80#Text>
- Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Закон України «Про авторське право і суміжні права» № 3792-XII від 23.12.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

Закон України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-V від 21.09.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text>

Поширюємо знання про Україну: запуск Глобальної коаліції українських студій. Міністерство освіти і науки України. (2024). Офіційний вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/news/poshyriuiemo-znannia-pro-ukrainu-initsiiiovano-zapusk-hlobalnoi-koalitsii-ukrainskykh-studii>

Ян'ко, А. Глобальна коаліція: підписали меморандум про популяризацію українських студій у світі. Суспільне Крим. (2024). Офіційний вебсайт. URL: <https://suspilne.media/crimea/925115-global-na-koalicia-pidpisali-memorandum-pro-popularizaciu-ukrainskih-studij-u-sviti/>

References

BBC iPlayer (2025). *Official website*. URL: <https://www.bbc.co.uk/iplayer> [in English]

How the BBC iPlayer works. BBC. (2015, July 21). [in English]. URL: <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-33620341>

About BFI Player. British Film Institute. (2025). Official website. URL: <https://player.bfi.org.uk/about-bfi-player> [in English]

Rapport d'activité 2022. Centre national du cinéma et de l'image animée. (2022). Official website. URL: <https://www.cnc.fr/documents/36995/168959/CNC-Rapport+d%27activit%C3%A9+2022.pdf> [in French]

About IFcinéma. Institut français. (2025). Official website. URL: <https://ifcinema.institutfrancais.com/en/about> [in French]

Public Screenings. National Film Board of Canada. (2025). Official website. URL: <https://events.nfb.ca/public-screenings> [in English]

Annual Report 2022–2023. National Film Board of Canada. (2025). Official website. URL: <https://www.canada.ca/>

content/dam/nfb-onf/documents/pdfs/rapports-annuels/en/Annual_Report_NFB_22-23_EN.pdf [in English]

Tsyfrovi initsiatyvy: onlayn arkhiv ukrayins'koho kino. [Digital Initiatives: Online Archive of Ukrainian Cinema]. *Dovzhenko Centre* (2023). URL: <https://online.dovzhenkocentre.org/pro-proekt/> [in Ukrainian]

Novi media yak zasib mizhnarodnykh informatsiynykh interventsiiy. [New Media as a Means of International Information Interventions]. *Detector Media* (2013, January 6). URL: <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/5214/2013-01-06-novi-media-yak-zasib-mizhnarodnykh-informatsiynykh-interventsiiy> [in Ukrainian]

Law of Ukraine «On Cinematography» dated 13.01.1998 Nr. 9/98-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98-%D0%B2%D1%80#Text>

Civil Code of Ukraine dated 16.01.2003 Nr. 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian]

Law of Ukraine «On Copyright and Related Rights» dated 23.12.1993 Nr. 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> [in Ukrainian]

Law of Ukraine «On Management of State-Owned Objects» dated 21.09.2006 Nr. 185-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text> [in Ukrainian]

Poshyryuyemo znannya pro Ukrainu: zapusk Hlobal'noyi koalitsiyi ukrayins'kykh studiy. [Spreading Knowledge about Ukraine: Launch of the Global Coalition of Ukrainian Studies.] Ministry of Education and Science of Ukraine. (2024). *Official Website*. URL: <https://mon.gov.ua/news/poshyriuiemo-znannia-pro-ukrainu-initsiiiovano-zapusk-hlobalnoi-koalitsii-ukrainskykh-studii> [in Ukrainian]

Yan'ko, A. Hlobal'na koalitsiya: pidpysaly memorandum pro populyaryzatsiyu ukrayins'kykh studiy u sviti. *Suspil'ne Krym* [Yanko, A. Global Coalition: Memorandum Signed on the Promotion of Ukrainian Studies Worldwide. *Suspilne Crimea*]. (2024). URL: <https://suspilne.media/crimea/925115-global-na-koalicia-pidpisali-memorandum-pro-popularizaciu-ukrainskih-studij-u-sviti/> [in Ukrainian]

Serhii Mirankov

Public access to state-funded audiovisual media content on a non-commercial basis as an instrument of national cultural policy: international practices and prospects for Ukraine

Abstract. Purpose. The purpose of the article is to substantiate the concept of public access to audiovisual works funded by the state as a strategic instrument of Ukraine's cultural policy in times of war and post-war modernization. **Methodology.** The research applies comparative analysis of international digital platforms (NFB, BFI, IFcinéma), a regulatory review of Ukrainian legislation in the fields of copyright and public asset management, and expert assessment of institutional practices in audiovisual content distribution. **Scientific novelty.** The study provides a systematic analysis of the existing legal and institutional gap in ensuring public access to films funded by the state after their commercial cycle. It proposes the creation of a «Ukrainian Film Platform» as a comprehensive digital solution. The author also advocates for the integration of this platform into educational, archival, and cultural diplomacy policies, based on best international practices. **Conclusions.** The article demonstrates that the implementation of open access to state-funded films requires regulatory clarity, stable digital infrastructure, and inter-institutional coordination. This would enable the use of Ukrainian cinema not only as cultural heritage but also as a tool of soft power, education, and international presence.

Keywords: open access, state funding, Ukrainian cinema, digital platform, cultural diplomacy, educational institutions, diaspora, information security, public right to content.